

Сарајево, 25.05.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 18.05.2020.- 22.05.2020.**

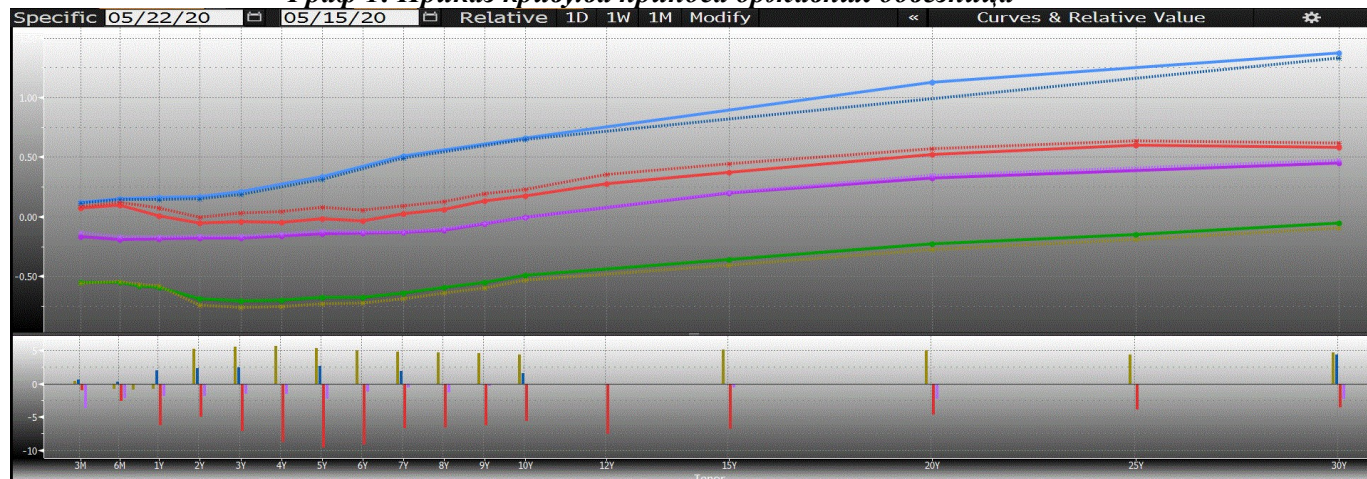
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	15.5.20	-	22.5.20		15.5.20	-	22.5.20		15.5.20	-	22.5.20		15.5.20	-	22.5.20	
2 године	-0,73	-	-0,68	↗	0,15	-	0,17	↗	0,00	-	-0,05	↘	-0,15	-	-0,17	↘
5 година	-0,73	-	-0,67	↗	0,31	-	0,33	↗	0,08	-	-0,02	↘	-0,11	-	-0,14	↘
10 година	-0,53	-	-0,49	↗	0,64	-	0,66	↗	0,23	-	0,17	↘	0,00	-	0,00	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	15.5.20	-	22.5.20
3 мјесеца	-0,523	-	-0,526
6 мјесеци	-0,545	-	-0,553
1 година	-0,567	-	-0,568

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 22.05.2020. године (пуне линије) и 15.05.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Почетком прошле седмице приноси сигурнијих обвезница еврозоне су биљежили раст под утицајем вијести о развијању тестне вакцине против коронавируса у САД. Истовремено, из истог разлога, приноси италијанских обвезница су забиљежили нешто више изражен дневни пад. Половином седмице објављени су подаци о првој рунди кредита ЕЦБ у оквиру хитног програма кредитирања услед пандемије (PELTRO) према којима су банке посудиле 851 милион EUR по каматној стопи која је 25% испод каматне стопе на главним операцијама рефинансирања ЕЦБ (тренутно 0%). Наведени ниво кредитирања банака није посебно висок, али се већи износ кредитирања очекује у јуну на операцијама таргетираних дугорочних финансирања (TLTRO III), гдје су услови кредитирања више атрактивни. Немачка и Француска су прошле седмице предложиле успостављање потпуног узајамног фонда опоравка вриједног 500 милијарди EUR бесповратних средстава за економије Европе које су најтеже погођене пандемијом КОВИД-19.

Након тога, канцелар Аустрије Курц је изјавио да заједно с другим „фискално конзервативним“ чланицама (Данском, Низоземском и Шведском) ради на алтернативном приједлогу, што је и најављено крајем седмице. Ове четири државе су предложили план у којем би понудиле кредите прије него грантове, наглашавајући да би подржале креирање једнократног фонда који би снажно био фокусиран на реформе у фискалном оквиру, али се противе мјерама које би водиле међусобној интеграцији дуга или значајном повећању буџета ЕУ у наредним годинама.

Према резултатима истраживања Bloombergа за мај, прогнозира се контракција економије у еврозони у текућој години по стопи од 7,6%, док се за 2021. и 2022. годину прогнозирају стопе раста од 5,1% и 1,8%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је смањена на 0,4% с претходно прогнозираних 0,5%, док је за наредну годину смањена на 1,2% са 1,3%. Већина анкетираних економиста очекује да ће ЕЦБ задржати тренутну референтну каматну стопу до краја другог квартала текуће године, док вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 100%. Мјесечни економски извјештај Deutsche Bundesbank наводи да ће економија Њемачке претрпјети снажну контракцију у другом кварталу, упркос ублажавању бројних рестрикција које су уведене због пандемије. С друге стране, члан Извршног одбора ЕЦБ Лејн је мишљења да је из садашње перспективе мало вјероватно да ће се економске активности вратити на нивое прије кризе прије 2021. године, ако не и касније. Крајем прошле седмице објављен је записник с посљедње сједнице ЕЦБ, одржане крајем априла, у којем се наводи да ће на јунској сједници бити више информација, укључујући и макроекономске прогнозе ЕЦБ. Такође, овај записник наводи да ЕЦБ мора бити спремна да прилагоди хитни програм помоћи (PEPP), као и да то потенцијално уради с другим инструментима, уколико се покаже да је ефекат стимуланса слабији од оног што је потребно.

Након објављених података о расту PMI индекса у еврозони у мају, главни економиста IHS Markita Williamson је изјавио да ће потражња вјероватно остати изузетно слаба дужи временски период, што би могло довести до тога да компаније буду више под притиском да агресивније смањују број запослених, како буду истицале шеме влада које су уведене с циљем задржавања запослених. Он је додао да би БДП могао забиљежити пад и до скоро 9% у 2020. години, а да би за пуни опоравак економије могло бити потребно неколико година.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) АПР	0,4%	0,3%	0,7%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.) АПР	0,9%	0,9%	1,0%
3.	Текући рачун – ЕЗ (у милијардама EUR) МАР	-	27,4	37,8
4.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) МАР	-	-15,4%	0,2%
5.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) МАЈ	-23,8	-18,8	-22,0
6.	ZEW индекс очек. инвеститора за 6 мјесеци – Њемачка МАЈ	30,0	51,0	28,2
7.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) МАЈ	27,0	30,5	13,6
8.	PMI композитни индекс – Њемачка (прелим.) МАЈ	33,1	31,4	17,4
9.	PMI композитни индекс - Француска (прелим.) МАЈ	32,4	30,5	11,1
10.	Стопа незапослености – Низоземска АПР	3,3%	3,4%	2,9%
11.	Потрошња становништва – Низоземска (Г/Г) МАР	-	-6,7%	0,9%

САД

Вијест да је из компаније Moderna Inc. саопштено да тестна вакцина коју су развили даје знакове креирања имуног система и антитијела отпорних на коронавирус је почетком протекле седмице позитивно утицала на финансијско тржиште у САД. Међутим, већ наредни дан објављен је извјештај у којем се доводи у питање напредак у тестовима експерименталне вакцине против коронавируса које проводи наведена компанија те је дошло до корекције како приноса на обвезнице тако и индекса акција.

Прошле седмице је објављен записник с априлске сједнице FOMC-а у којем је истакнуто да је Фед купио велике количне државних хартија од вриједности и MBS-ова. На овом састанку прогнозе везане за економске показатеље нису ажуриране, али су изгледи за економски раст знатно смањени у односу на мартовску сједницу. У записнику се наводи да је неколико чланова коментарисало

потенцијалне ризике за финансијску стабилност, док су поједини изразили забринутост да ће банке бити изложене већем стресу. Креатори монетарне политике су, такође, примијетили да слабија потражња, јачи USD и ниже цијене нафте држе инфлацију ниском.

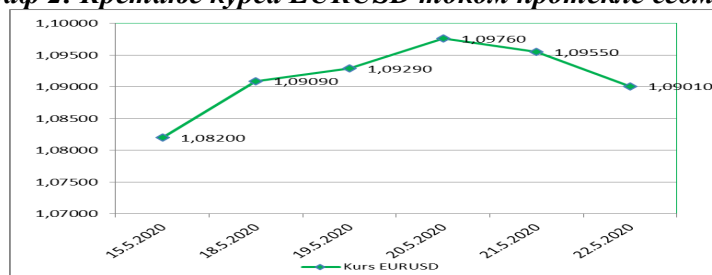
Предсједник Трамп је поново запријетио да ће трајно повући средства своје државе од Свјетске здравствене организације (WHO) уколико иста не изврши неопходне реформе организације у наредних 30 дана. Трамп је и раније критиковао WHO, оптужио Кину да је креирала коронавирус, те најавио повлачење из Свјетске здравствене организације јер сматра да САД финансира WHO много више од других, а да WHO не чини довољно. Почетком седмице је објављена и вијест да званичници САД припремају приједлоге за подстицање америчких компанија да преселе пословања из Кине, а који укључују порезне олакшице, нова правила те пажљиво структуриране субвенције. Министар финансија САД Mnuchin је изјавио да је Министарство финансија у потпуности спремо предузети губитке од 500 милијарди USD које је издвојила за кредитирање компанија преко Феда. Предсједник Феда Powell је истакао да ће нови програми кредитирања бити представљени до 1. јуна.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс започетих кућа (М/М)	АПР	-26,0%	-30,2%	-18,6%
2.	Индекс грађевинских дозвола (М/М)	АПР	-25,9%	-20,8%	-5,7%
3.	Водећи индекс	АПР	-5,4%	-4,4%	-7,4%
4.	Захтјеви за хипотекарне кредите	15. МАЈ	-	-2,6%	0,3%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	16. МАЈ	2.400.000	2.438.000	2.687.000
6.	Bloomberg индекс потрошачког повјерења	17. МАЈ	-	34,7	35,8
7.	Индекс прерађивачког сектора Р	МАЈ	40,0	39,8	36,1
8.	Индекс услужног сектора Р	МАЈ	32,5	36,9	26,7

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст с нивоа од 1,0820 на ниво од 1,0901.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Влада Велике Британије се током априла задужила за рекордан ниво икада забиљежен у једном мјесецу, чиме се ниво јавног дуга приближио нивоу од 100% економског оутпута. Током априла дуг Владе се повећао на 62,1 милијарду фунти, што је шест пута већи податак у односу на исти период у години раније. Подаци о дугу за март су ревидирани за додатних 15 милијарди фунти, након што је Влада увела хитне шеме за запослене. С друге стране, Влада Велике Британије је указала да је спремна спасити велике компаније у земљи које су снажно погођене КОВИД-19. У питању је план помоћи под називом “Project Birch” који је прошле седмице у Парламенту споменуо министар транспорта Sharps приликом расправе о авио индустрији. Из Министарства финансија је саопштено да ће спашавање бити разматрано само као “последње уточиште”.

Велика Британија је најавила нови царински режим који ће замијенити постојећи екстерни режим који се примјењивао кроз регулативу ЕУ, у којем ће се задржати царине од 10% на аутомобиле, али ће се смањити намети на десетине милијарди долара увоза унутар ланца снабдијевања. Након што је десетинама година Велика Британија примјењивала спољну политику ЕУ, сада креће у преговоре о слободним трговинским споразумима с осталим земљама у свијету те намјерава да

склопи споразуме који ће покрити 80% трговине Велике Британије унутар три године. Из Владе Велике Британије је саопштено да ће нови режим који је познат као „UK Global Tariff“ бити једноставнији и јефтинији него садашњи с ЕУ. Овај споразум ће бити примијењен за државе с којима Велика Британија нема споразум и уклониће све царине испод 2%. Министар иностране трговине Truss је истакао да ће нови глобални царински систем донијети користи за потрошаче и домаћинства у Великој Британији кроз смањење бирократских трошкова и редуковање трошкова робе широке потрошње.

Гувернер БоЕ Бејли је отворио пут за увођење негативних каматних стопа, јер је истакао забринутост унутар БоЕ због утицаја КОВИД-19 за који се сматра да ће бити дужи и дубљи него што се очекивало. Бејли је истакао да званичници БоЕ активно разматрају све опције којима би помогли економији у дубокој рецесији те је истакао да би било “бесмислено” одбацити смањење каматне стопе испод нуле.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ	АПР	-	856.500	5.400
2.	ILO стопа незапослености (квартално)	МАР	4,3%	3,9%	4,0%
3.	PPI улазне цијене у производњи (Г/Г)	АПР	-8,8%	-9,8%	-3,1%
4.	PPI излазне цијене производње (Г/Г)	АПР	0,7%	0,6%	0,9%
5.	PMI прерађивачки сектор Р	МАЈ	37,2	40,6	32,6
6.	PMI услужни сектор Р	МАЈ	24,0	27,8	13,4
7.	PMI композитни индекс Р	МАЈ	25,7	28,9	13,8
8.	GfK повјерење потрошача Р	МАЈ	-	-34	-33
9.	Малопродаја (Г/Г)	АПР	-21,2%	-22,6%	-5,8%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, док је апрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст с нивоа од 0,89353 на ниво од 0,89586, док је курс GBPUSD повећан с нивоа од 1,2116 на ниво од 1,2173.

ЈАПАН

Фокус инвеститора током протекле седмице у Јапану је био на хитној сједници БоЈ која је одржана у петак, а на којој није било измјена актуелне монетарне политике. У складу с очекивањима, усвојен је нови програм вриједан 75 билиона JPY, који има за циљ да подстакне финансијске институције да дају кредите мањим компанијама које се боре с економским ефектима пандемије. Из БоЈ је саопштено да ће и даље пратити ефекте пандемије коронавируса на економију Јапана те правовремено реаговати уколико то буде потребно.

Према прелиминарним подацима економија Јапана у првом кварталу је забиљежила контракцију од 0,9% на кварталном нивоу, након контракције од 1,9%, која је забиљежена у претходном периоду. Овим подацима је потврђено да је Јапан након четири и по године поново у техничкој рецесији, с обзиром на то да два квартала узастопно биљежи пад привредних активности. Према резултатима Ројтерсове анкете, пад у пословном повјерењу међу јапанским компанијама се продубио током маја под утицајем ефеката коронавируса. Резултати су показали да је свака пета јапанска компанија забринута да можда неће имати довољно капитала уколико криза узрокована пандемијом потраје.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) Р	I квартал	-1,1%	-0,9%	-1,9%
2.	БДП (Г/Г) Р	I квартал	-4,5%	-3,4%	-7,3%
3.	Индекс услужног сектора (М/М)	МАР	-3,7%	-4,2%	-0,7%
4.	Трговински биланс (у милијардама JPY)	АПР	-503,1	-930,4	5,4

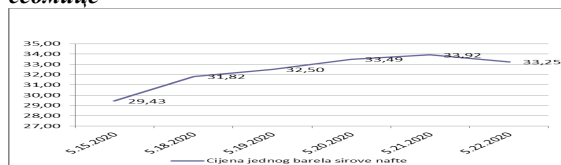
5.	Извоз (Г/Г)	АПР	-22,2%	-21,9%	-11,7%
6.	Увоз (Г/Г)	АПР	-13,2%	-7,2%	-5,0%
7.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	МАЈ	-	38,4	41,9
8.	Индустријска производња (Г/Г) F	МАР	-	-5,2%	-5,7%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст с нивоа од 116,02 на ниво од 117,32. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст с нивоа од 107,06 на ниво од 107,64.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 29,43 USD (27,20 EUR). Почетком седмице цијена нафте је биљежила раст под утицајем оптимизма о питању поновног отварања економије, али и под утицајем смањења обима производње нафте од стране главних произвођача. Наиме, произвођачи нафте су смањили обим производње, како је и било обећано, док се тражња повећава, што је дало подстицај расту цијене овог енергента. Поједини аналитичари истичу да тржиште сада спознаје да се обје силе удружују – с једне стране став ОПЕС+ о смањењу производње и материјализација тог смањења, док с друге стране, оне земље које нису чланице овог савеза, такође, смањују производњу, чиме се лимитира претјерана понуда овог енергента. Такође, постепено ублажавање мјера затварања економија широм свијета доприноси поновном расту тражње за нафтом. Средином седмице цијена нафте је наставила постепени раст, након што су објављене вијести да су залихе овог енергента у САД смањене другу седмицу заредом. Залихе нафте су смањене за око 5 милиона барела у седмици која је завршила 15. маја. Ове вијести, заједно с оптимизмом који је резултат одлуке о смањењу обима производње ОПЕС+, дали су значајну подршку расту цијене нафте. Наставак јачања тражње за нафтом, који је резултат ублажавања мјера раније уведених због КОВИД-19, је утицао на раст цијене нафте до петка. Током трговања у петак, појачане тензије између САД и Кине, као и неизвјесности око опоравка изазваног пандемијом, имале су за посљедицу благи пад цијене овог енергента. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 33,43 USD (30,50 EUR). На седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 12,98%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.743,67 USD (1.611,52 EUR).

Почетком седмице цијена злата је смањена с највећег нивоа који је забиљежен у посљедње четири седмице, након обећавајућег истраживања експерименталне вакцине за КОВИД-19. Ове вијести су утицале на смањење тражње за златом, што је водило и паду цијене овог племенитог метала. Ипак, већ у наредним данима цијена злата биљежи раст након свједочења предсједника Феда Powella и министра финансија Mnuchina. Powell је истакао да је Фед спреман да користи све расположиве опције које су на располагању како би се помогло економији САД да се превазиђу негативни ефекти КОВИД-19, те да очекује да ће референтна каматна стопа остати близу нуле све док се економија не опорави. Након што је цијена злата достигла ниво који је указао на претјеране куповине овог племенитог метала, потакнуте су распродаје злата с циљем реализације профита.

Крајем седмице цијена злата је поново повећана, углавном због јачања тензија на релацији Кина – Хонг Конг. Појавиле су се вијести да би Кина могла да уведе нови закон о националној сигурности Хонг Конга, што је појачало геополитичке тензије и појачало тражњу за златом. Премијер Кине Li Keqiang је у годишњем извјештају навео да ће бити успостављен чврст правни систем и механизам за заштиту националне сигурности у два посебна административна региона (Хонг Конг и Макау) те ће се видјети да ли ће владе ова два региона испунити њихове уставне одговорности. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.734,68 USD (1.591,30 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 0,52%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

